

Govor Filipa Vujanovića

Poštovani predsjedniče Mesiću,
Uvažena gospodo predsjednici,
Vaše Ekscelencije,
Dame i gospodo,

Zadovoljstvo mi je da pozdravim inicijatore i organizatore Foruma i uvažene predsjednike država regiona, za koje Crnu Goru vezuju tradicionalno dobrosusjedski odnosi i regionalna saradnja, kao neophodan sadržaj procesa Evropskih i Euroatlanskih integracija.

Ekonomski forum zemalja jugoistočne Evrope postaje prestižan, svojom uspješnošću i odabirom uvijek aktuelnih tema.

Ovakvi Forumi su dobra prilika za razmjenu iskustava, ekonomskog i ukupnog. Želim da iskažem posebno zadovoljstvo, što je ovo prvi put da Ekonomski forum daje profil Crne Gore u njenom ekonomskom sadržaju.

Prije nešto više od dvije godine u Cavtatu na Forumu u kojem sam učestvovao predlagao sam da se to učini jer je Crna Gora i u okviru državne zajednice Srbije i Crne Gore imala svoju ekonomsku samostalnost i mogućnost, iskazivanja samostalnog ekonomskog profila. Naravno formalno je to bilo nemoguće.

Prošle godine kad smo imali ovaj forum u Crnoj Gori mi smo napravili prilog jednog ovakvog istraživanja, jer je Crna Gora tada imala jasne indikatore onog što je njena konkurentnost i njenog ukupnog ekonomskog vijeka.

Sad smo prvi put dobili mogućnost da u smislu onog što je ekonomski profil Crne Gore dobijemo punu informaciju.

Mislim da je to s jedne strane nužno, jer treba prikazati sebe u ekonomskom stanju kakav imamo, a s druge strane da je to korisno jer se vidi da je Crna Gora u ranijem ekonomskom prikazu imala lošije stanje nego što je njen sadašnji profil.

Uvjeren sam da Crna Gora i sve države jugoistočne Evrope imaju jasnu evropsku budućnost, jedne već kao članice EU, a druge čvrsto opredjeljene da to što prije postanu. Sticanjem nezavisnosti Crna Gora je preuzela odgovornost za ravnopravno integrisanje u sistem međunarodnih odnosa i pokazala spremnost za puni doprinos stvaranja uslova koji će omogućiti da region nastavi put izgradnje međusobnog povjerenja i stabilnosti nesmetane saradnje, a ekonomska saradnja je prioritet na tom putu.

Crna Gora je 15. oktobra ove godine u Luxemburgu potpisala sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, čime je završena jedna faza evropske integracije.

Sada nas očekuje druga još zahtjevnija faza implementacije ovog sporazuma. Već sada su se stvorili uslovi da tokom naredne godine apliciramo za sticanje statusa zemlje kandidata. Crna Gora je potpisala i verifikovala CEFTA sporazum, stupanjem na snagu ovog sporazuma stvorit će se zona slobodne trgovine sa tržištem od preko 30 mil. stanovnika, što će doprinijeti harmonizaciji, transparentnosti i stabilnosti slobodne trgovine, a to će značiti povećan interes investitora za ulaganje u region.

Članstvo u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji predstavlja jedan od ključnih koraka u procesu institucionalnih integracija u sistemu savremenih međunarodnih ekonomskih odnosa. To je za Crnu Goru istovremeno i važan elemenat podrške u procesu unutrašnjih ekonomskih reformi, kao i neophodan korak u procesu pristupanja EU.

Crna Gora je već ispunila niz važni preduslova za uspješno okončavanje procesa pristupanja Svjetskoj trgovinskoj organizaciji. U Crnoj Gori se danas ostvaruju suštinske strukturne reforme koje imaju za cilj stvaranja povoljnog ambijenta za nove investicije, zasnovane na prihvatanju i harmonizaciji standarda i propisa EU, ekspanziji tržišne ekonomije, zaštiti vlasničke strukture, formiranje efikasnog administrativnog sistema, ubrzanje procesa privatizacije, uz stimulaciju preduzetništva i liberalizaciji trgovine.

Reforme javnog sektora, sudstva, bezbjednosti strukture utemeljene su na principima Evropske i Euroatlanske integracije, koji su naš strateški prioritet, a istovremeno i faktor stabilnosti i prosperiteta.

Maksimalno smo povećali izgradnju sistema koji garantuje vladavinu prava, poštovanja ljudskih i manjinskih prava sa punom odgovornošću očuvanja mira i stabilnosti u regionu, gradeći otvoreno demokratsko i građansko društvo. Spremnost i sposobnost uspostavljanja pune međunarodne otvorenosti i saradnje sa susjedima, uslov je brže integracije u EU. U tom kontekstu Crna Gora podržava napore koje se poduzimaju od svih njenih susjeda i zemalja regiona na usvajanju i sprovođenju Evropskih vrijednosti i načela.

Rješavanje državnog statusa Crna Gora je dobila mogućnost značajnog porasta stranih investicija. Direktne strane investicije su u 2006. godini bile 645 mil. eura, od čega je 252 uloženo u preduzeća i banke.

Za razliku od 2005. godine kada je ostvaren visok prinos stranih direktnih investicija, kao rezultat nekoliko velikih privatizacija, u 2006. godini gotovo da nisu bile tako velike privatizacije.

To znači da su počele u većem iznosu da se javljaju greenfield investicije.

Strategijom za podsticanje stranih investicija i liberalizacijom zakonske infrastrukture, učinili smo podsticajni ambijent za ulaganje ino kapitala, tako da je Crna Gora izuzetno aktivno područje za investicije.

U djelu makroekonomske politike osigurana je makroekonomska stabilnost i bilježi se rad bruto društvenog proizvoda ove godine za 7,1% što je iznad projektovanog nivoa 6% i svrstava se u države sa visokom stopom ekonomskog rasta. Povećan je prihod od turizma za 35% po procjeni svjetskog savjeta za turizam i putovanja što je obezbijedilo Crnoj Gori da bude u samom vrhu top destinacija međunarodne zajednice.

Stopa nezaposlenosti na kraju septembra ove godine je iznosila 11,8% što je izuzetno visoko smanjenje u odnosu na prethodni period i dalje smo prvi u regionu po obimu ostvarenih investicija što je najbolja potvrda aktivnosti i atraktivnosti naše ekonomije.

Za 9 mjeseci ove godine ukupno ostvareno 708 mil. eura investicija, što je 140% više nego u istom periodu prošle godine. Za prvih 9 mjeseci ove godine ostvaren je budžetski suficit u iznosu od 172 mil. eura, što je presjedan u ekonomiji Crne Gore. I dalje smo najmanje zadužena zemlja u regionu, što potvrđuje podatak da smo u ovoj godini smanjili spoljni dug na nivou od 27% bruto društvenog proizvoda. Jasno je da naša ekonomska realnost ima svoje slabosti koje se moraju uporno i odlučno prevazilaziti efikasnim instrumentima ekonomske politike.

Visok i stalno rastući spoljno trgovinski deficit, nedovoljno efikasne mjere stimulacije izvoza i prevazilaženje paradoksa uvoza elektroenergetske zavisnosti i izuzetno visoke neiskorištenosti energetske resursa, posebno novih.

Važan čin svake zemlje je politička i ekonomska stabilnost, zato sve zemlje regiona moraju se vezivati međusobnim povezivanjem i prožimanjem naših ekonomskih sistema. Naš cilj nije vještačko forsiranje brzine evropskih integracija već kvalitetan put ispunjenja standarda koji će omogućiti da budemo ekonomski održiv sistem, izgradimo pouzdan i predvidiv sistem koji će moći da funkcioniše, da se nosi sa povećanom konkurencijom EU.

Bitno je da osvajanjem standarda EU, ona faktički bude u Crnoj Gori, a kada će Crna Gora i formalno biti u EU zavisit će od odnosa unutar EU i njene spremnosti za proširenje.

Važno je dostići nivo standarda u kome pristupanje neće zavisiti od Crne Gore, a kada će dostići taj nivo zavisit će isključivo od Crne Gore.

Zato se moramo posvetiti svojoj odgovornosti za ispunjenje standarda.

Uspjesi svake države moraju se pojedinačno vrednovati i ne mogu se činiti zavisnim od integracionog učinka druge ili drugih država regiona. Logika zajedničkog ili grupnog tretmana obeshrabruje uspješne, a manje uspješne opravdava propuste u integracionoj dinamici.

Zato je Crna Gora opredjeljena za krajnju afirmaciju principa individualnog integracionog procesa.

Poštovane dame i gospodo želim posebno da naglasim da su i naredne godine i godine koje trebaju da budu godine Evropske i Euroatlanske integracije za Crnu Goru i zemlje regiona bitne, i da će poruka ovog Foruma značiti upravo to „Kuda dalje na put u Evropsku budućnost država regiona“.

Zato je i komunikacija i kroz ovakve oblike saradnje od izuzetnog značaja, zbog čega još jednom iskazujem poštovanje inicijatorima i organizaciji i posebno Predsjedniku Hrvatske, gospodinu Mesiću, za izuzetno pokroviteljstvo ovog susreta.

Hvala!